

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003011

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літовцева Вероніка Євгенівна

2. Veronika Litovtseva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1170-2481

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 40799 Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 03-09-2024

Спеціальність за освітою: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 6475

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.55, 06.73.65, 06.73.07

Тема дисертації:

1. Забезпечення фінансової стабільності в умовах суспільної недовіри до фінансового сектору
2. Ensuring financial stability amid public distrust in the financial sector

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена удосконаленню існуючих та розробці нових науково-методичних підходів і практичного інструментарію для забезпечення фінансової стабільності в умовах суспільної недовіри до фінансового сектору. У дисертаційній роботі узагальнено існуючі наукові напрацювання щодо визначення економічної сутності поняття «фінансова стабільність». Розроблено концептуальні підходи до визначення суспільної недовіри до фінансового сектору, яку пропонується розглядати в межах континууму довіри. Цей континуум ілюструє складний динамічний процес переходу між трьома окремими явищами: довірою, недовірою та бездовір'ям, кожне з яких має різні характеристики та впливає на міжособистісні та організаційні відносини. Трактуювання змістової сутності поняття «суспільна недовіра до фінансового сектору» запропоновано розглядати як когнітивно-емоційне явище, пов'язане зі стійким переконанням

суспільства певної культури, території чи країни в небезпеці взаємодії з фінансовими установами, урядовими фінансовими політиками та фінансовими продуктами на всіх рівнях, яке містить у собі раціональні судження про недоліки та ризики фінансової системи, а також відчуття розчарованості, страху та паніки, що виникають у відповідь на негативний досвід або сприйняття фінансової нестабільності та підкріплюються через соціальні комунікації та медіа. Ретроспективне дослідження виникнення та розвитку суспільної недовіри до банківського та небанківського секторів економіки, базуючись на аналізі основних історичних подій та особливостей функціонування фінансової системи України за роки незалежності, дозволило визначити етапи розвитку та ідентифікувати як спільні, так і специфічні причини виникнення суспільної недовіри до цих секторів окремо. Бібліометричний аналіз наукових публікацій із питань зв'язку фінансової стабільності та суспільної недовіри до фінансового сектору, реалізований за допомогою бібліометричного інструментарію Scopus, програмного забезпечення VOSviewer та Google Trends, дозволив виокремити ключові аспекти та динаміку наукових публікацій з 1987 по 2023 рр. У роботі удосконалено науково-методичний інструментарій інтегрального оцінювання маркера суспільної довіри до фінансового сектору економіки, що передбачає ідентифікацію недовіри в системі координат «недовіра – бездовір'я – довіра» за допомогою комбінаторики якісних і кількісних показників, які узагальнюють стан і розвиток трьох складових фінансової системи: банківського, небанківського секторів та поведінкової складової недовіри. У дисертації розроблено науково-методичний підхід до оцінювання структурних взаємозв'язків між складовими суспільної недовіри до фінансового сектору, перцепції корупції, розвитку технологічної фінансової інфраструктури та фінансовою стабільністю. На відміну від чинних підходів, запропонований метод дозволяє побудову латентних змінних – суспільної недовіри до фінансового сектору та перцепції корупції, які через свою поведінкову природу мають складну внутрішню структуру, важко спостережувану або вимірювану безпосередньо. З метою моделювання сценаріїв забезпечення фінансової стабільності залежно від наростання суспільної недовіри до фінансового сектору було удосконалено методологію селекції інструментів забезпечення фінансової стабільності. Це здійснено на основі комбінаторного поєднання двох критеріїв: зони перебування маркера суспільної довіри до фінансового сектору та ризику дестабілізації фінансової системи. Такий підхід дозволив формалізувати дев'ять сценаріїв забезпечення фінансової стабільності в умовах суспільної недовіри до фінансового сектору: превентивний, адаптивного реагування, консервативний, стимулювальний, забезпечення стабільності, подолання недовіри, балансування загрозами з акцентом на стабільності фінансової системи, балансування загрозами з акцентом на недовірі та реанімувальний сценарій. Для кожного із цих сценаріїв було обґрунтовано основні критерії ухвалення рішень та сформовано основу для побудови матриці вибору інструментів забезпечення фінансової стабільності залежно від наростання суспільної недовіри до фінансового сектору. Запропоновано рекомендації щодо забезпечення фінансової стабільності в умовах суспільної недовіри до фінансового сектору, що ґрунтуються на побудові дорожніх карт.

2. The dissertation aims to improve existing and establish new scientific methodological methods and practical tools for ensuring financial stability amid public distrust in the financial sector. The dissertation synthesizes existing scientific research on defining the economic essence of the concept of "financial stability." Conceptual approaches to defining societal distrust in the financial sector have been developed, proposing to view it within a continuum of trust. The essence of the concept "public distrust in the financial sector" is proposed to be viewed as a cognitive-emotional phenomenon associated with a persistent belief in society within a particular culture, territory, or country in the dangers of interacting with financial institutions, governmental financial policies, and financial products at all levels. It encompasses rational judgments about the shortcomings and risks of the financial system, as well as feelings of disappointment, fear, and panic arising in response to negative experiences or perceptions of financial instability, reinforced through social communications and media. A retrospective study of the emergence and development of societal distrust toward the banking and non-banking sectors of the economy, based on the analysis of major historical events and the peculiarities of the functioning of Ukraine's financial system since independence, has allowed the identification of development stages and the recognition of both common and specific causes of societal distrust in these sectors separately. A bibliometric analysis of scientific

publications on the relationship between financial stability and public distrust toward the financial sector, conducted using the bibliometric tools of Scopus, VOSviewer software, and Google Trends, allowed the identification of key aspects and dynamics of scientific publications from 1987 to 2023. The work improves the scientific-methodological toolkit for the integral assessment of the marker of public trust in the financial sector of the economy, which involves identifying distrust in the coordinate system "distrust - mistrust - trust" using a combination of qualitative and quantitative indicators summarizing the state and development of three components of the financial system: the banking, non-banking sectors, and the behavioral component of distrust. The dissertation develops a scientific-methodological approach to assessing structural relationships between components of public distrust toward the financial sector, perception of corruption, development of technological financial infrastructure, and financial stability. The methodology for selecting financial stability-insuring instruments has been revised in order to develop scenarios for ensuring financial stability in response to the escalating public distrust in the financial sector. This has been achieved based on the combinatorial combination of two criteria: the zone of the public trust marker in the financial sector and the risk of financial system destabilization. Recommendations for ensuring financial stability amid public distrust in the financial sector have been proposed, based on the construction of roadmaps.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Літовцева В. Є. Зв'язок недовіри до фінансового сектору та фінансової стабільності: бібліометричний аналіз досліджень за 1986–2023 роки. Сталый розвиток економіки. 2023. № 2 (47). С. 120–131
- Літовцева В. Є., Бричко М. М. Ретроспективне дослідження динаміки змін суспільної недовіри до фінансового сектору в контексті основних подій. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. 2023. № 1–2 (27). С. 43–59
- Бричко М. М., Літовцева В. Є. Імітаційна модель багатоканального міжсекторального трансферу поведінкових атракторів на макроекономічну стабільність країни. Інноваційна економіка. 2023. № 2. С. 21–33
- Літовцева В. Є., Бричко М. М. Концептуалізація суспільної недовіри до фінансового сектору економіки. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2023. № 55. С. 57–65
- Літовцева В. Є., Бричко М. М. Каталізатори та інгібітори функціонування та розвитку фінансового сектору та органів публічної влади. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка та менеджмент». 2022. № 52. С. 43–50
- Літовцева В. Є., Бричко М. М. Фінансування житлових програм та його роль у формуванні довіри до публічних органів влади. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2022. № 2. С. 121–128
- Бричко М., Літовцева В. Бібліометричний аналіз наукових досліджень з питань довіри до фінансового сектору економіки. Вісник економіки. 2021. № 4. С. 69–86
- Бричко М. М., Літовцева В. Є. Методичні засади поелементного та інтегрального оцінювання рівня суспільної довіри до фінансового сектору економіки. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2021. № 3. С. 40–50

- Бричко М. М., Літовцева В. Є., Діденко К. В. Взаємозв'язок фінансового та реального сектору економіки під час відновлення суспільної довіри до фінансового сектору країни. Економіка та держава. 2021. № 1. С. 70–76

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення фінансової стабільності; покращення фінансової політики

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100469, 0117U003924

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бричко Марина Михайлівна
2. Maryna Brychko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9351-3280

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаворонок Артур Віталійович
2. Artur Zhavoronok

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9274-8240

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Юлія Михайлівна

2. Yuliia Kovalenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5678-3185

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенов Андрій Юрійович

2. Andrii Semenov

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3222-9574

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тютюнник Інна Володимирівна

2. Inna Tiutiunyk

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5883-2940

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шкільник Інна Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шкільник Інна Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна